

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI SOCIALE A REPUBLICII MOLDOVA
NATIONAL OFFICE OF SOCIAL INSURANCE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНАЯ КАСА СОЦИАЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

str. Gheorghe Tudor, 3, MD-2028, mun. Chișinău, tel. +373 22 257 825; e-mail: secretariat@cnas.gov.md; web: <https://cnas.gov.md>

03.07.2023 nr. **8320**

La nr. _____ din _____

Ministerul Muncii și Protecției Sociale
secretariat@social.gov.md

Prin prezenta, Casa Națională de Asigurări Sociale comunică despre examinarea proiectului de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială "RESTART")* (număr unic 335/MMPS/2023) și în limitele competenței funcționale comunică despre lipsa de obiecții și propuneri.

Totodată, pentru implementarea funcțională a **Art.IV.- Legea nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație** din proiectul prezentat, se propune intrarea în vigoare a acestuia începând cu 01.01.2024.

Director general

Digitally signed by Țîbîrnă Elena
Date: 2023.07.03 14:05:02 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Elena ȚÎBÎRNĂ

ex. Z.Mantalupa
022-257-822
O.Reguş
022-257-848

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md,
www.calm.md

Nr. 188 din 04 iulie 2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Cancelaria de stat

Aviz

*la proiectul definitivat a Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative
(reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)
(număr unic 335/MMPS/2023)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul definitivat a Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”).

CALM a analizat prevederile proiectului de lege în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

3. Constatări/obiecții

În urma analizei proiectului de lege definitivat, CALM a remarcat că majoritatea obiecțiilor importante nu au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de lege.

Reforma sistemului de asistență socială prevede o modificare fundamentală a competențelor autorităților publice, însă se evită aducerea în concordanță a legislației care urmează a fi modificată cu prevederile constituționale care garantează autonomia locală. Argumentul că "Modificarea competențelor autorităților administrației publice locale de nivelul întâi nu face parte din obiectul de reglementare a prezentului proiect de lege, la această etapă a reformei" nu este pertinent, cu atât mai mult cu cât reglementările propuse, fără a fi ajustate, nu vor înlătura cauzele problemelor din domeniul prestării serviciilor sociale, astfel că reforma va avea un caracter declarativ.

Insistăm, ca prevederile art. 14 alin. (1) din Legea asistenței sociale nr. 547/2003, precum și prevederile art.10 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, care stabilesc obligații pentru APL I, să fie excluse sau reformulate ca posibilități, deoarece punerea în responsabilitatea APL I a unor sarcini, care țin de competența Guvernului/APC, fără alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării unor competențe delegate, este neconstituțională, contrară prevederilor naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Totdată, este necesară modificarea art.22 din Legea nr.547/2003, modificarea art.26 și abrogarea art.27 din Legea nr. 123/2010, astfel ca bugetele locale/ bugetele unităților administrativ-teritoriale să fie excluse din lista surselor de finanțare a acțiunilor de asistență socială, în caz contrar prevederile actuale vor continua să fie în contradicție cu prevederile art.3 alin. (1) și (4) din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale, care se referă la garanțiile autonomiei financiare, potrivit cărora bugetele unităților administrativ-teritoriale (inclusiv bugetele satelor (comunelor), orașelor (municipiilor)), constituie elemente independente care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară, iar orice delegare de competențe suplimentare din partea statului în persoana Guvernului trebuie să fie însoțită de alocarea de resurse financiare, necesare pentru a acoperi costul exercițiului competenței delegate.

Reiterăm îngrijorările în legătură cu modificările la Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, care sunt susținute și de către Ministerul Justiției.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul definitivat a Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”) NU poate fi propus pentru aprobare în redacția actuală și necesită o revizuire conceptuală fundamentală, discutarea acestuia în cadrul Grupului de lucru pentru descentralizarea sectorială în domeniul social și aprobarea în cadrul Comisiei paritare.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu,
expert CALM,
tel. 22 35 09

COMPANIA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI ÎN MEDICINĂ

MD-2012, mun.Chișinău, str.Vlaicu Pârcălab, 46; tel. 022 780 240, www.cnam.md; e-mail: secretariat@cnam.gov.md

04.07.2023 Nr. 01-02/2306

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Cu referire la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”), (număr unic 335/MMPS/2023), remis repetat spre avizare, Compania Națională de Asigurări, conform competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Director general

Digitally signed by Dodon Ion
Date: 2023.07.04 13:18:09 MSK
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ion DODON

Ex. Hirbu Veronica,
0(22) 780297

REPUBLICA MOLDOVA
COMITETUL EXECUTIV AL GĂGĂUZIEI
DIRECȚIA PRINCIPALĂ SĂNĂȚĂȚII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
ГЛАВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ И СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ

Исполнительный Комитет
Гагаузии (Гагауз Ери)
Республика Молдова
м. Комрат
ул. Третьякова, 42

Тел/факс (298) 2-25-71
e-mail: dsgagauzia@ms.md

Gagauzyanin
Bakannik komiteti
Republika Moldova
kaş.Komrat
sok.Tretyacov, 42

№ 01/1-13/326

от 04 июля 2023 года

Министерству труда и
социальной защиты
Республики Молдова

Копия: Государственной
канцелярии
Республики Молдова

Рассмотрев проект постановления Правительства (Nr.unic 335/MMPS/2023) об утверждении проекта закона о внесении изменений в некоторые нормативные акты (реформа системы социальной помощи «Restart»), направленный на повторное согласование в адрес Исполнительного Комитета Гагаузии и перенаправленный по резолюции Главы (Башкана) Гагаузии в Главное управление здравоохранения и социальной защиты АТО Гагаузия сообщаем, что ввиду принятия предложений/замечаний Главного управления здравоохранения и социальной защиты Гагаузии не имеем каких-либо дополнений и предложений к окончательному варианту проекта.

С уважением

Начальник
Главного управления здравоохранения
и социальной защиты Гагаузии

Светлана ДУЛЕВА

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 29-69-6925

Chișinău

30.06.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

La nr. unic 335/MMPS/2023

Urmare a examinării repetate a proiectului hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)”, reiterăm obiecțiile expuse în *avizele Cancelariei de Stat (nr.29-69-4834 din 05 mai 2023 și nr.29-69-5047 din 13 mai 2023)*, referitoare la respectarea principiilor generale de organizare și funcționare a administrației publice centrale de specialitate și a modului de organizare și funcționare ale structurilor organizaționale din sfera de competență a ministerelor.

Prin derogare de la prevederile art.14 alin.(6) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, autorul propune crearea Agențiilor teritoriale de asistență socială, *organizate teritorial în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale*. În acest sens, subliniem că structurile respective cad, inclusiv, sub incidența prevederilor art.31 din Legea nr.98/2012. Respectiv, în cazul în care serviciile publice desconcentrate sunt administrate în mod direct de ministere, acestea nu li se atribuie statut de persoană juridică. În celelalte cazuri, atunci când li se atribuie statutul de persoană juridică, acestea vor avea un organ central și subdiviziuni teritoriale.

Cu referire la propunerea de modificare a alin.(2) de la art.15 din Legea asistenței sociale nr.547/2003, autorul în sinteza obiecțiilor și propunerilor argumentează diferența de noțiuni între „efectiv minim” și „efectiv-limită”. Totuși, având în vedere, că luarea deciziei asupra modului de organizare și funcționare, structurii și efectivul-limită ale structurilor organizaționale din sfera de competență a ministerelor, reprezintă una din împuternicirile Guvernului, potrivit prevederilor art.7 lit.b) din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern, propunerea respectivă vine să creeze confuzii și limitări în exprimarea dreptului Guvernului de stabilire a efectivului-limită, prin stabilirea unui efectiv minim de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Or, Guvernul, va fi constrâns în cazul în care decide necesar de a stabili un efectiv-limită mai mic decât cel minim dispus de minister și în sens invers, la stabilirea efectivului-

limită de către Guvern, aceasta devine o dispoziție obligatorie ulterior. În acest sens, considerăm judicios reconsiderarea redacției propuse a alineatului (2) la art.15 din Legea nr.547/2003, în corespundere cu prevederile art.7 lit.b) din Legea nr.136/2017.

Subsidiar, în scopul respectării principiilor autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune dintre autoritățile publice centrale și cele ale administrației publice locale, precum și a inexistenței raporturilor de subordonare dintre acestea, statuate la art.6 alin.(2) și (3) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, sintagmele „se determină de” de la alin.(2¹) și „în coordonare” de la alin.(2²) al art.15 din Legea asistenței sociale nr.547/2003, se vor înlocui cu sintagma „în colaborare”.

Complementar, menționăm, că autorul nu a inclus în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect toate obiecțiile din avizele anterioare ale Cancelariei de Stat. Or, documentul respectiv urmează să reflecte toate obiecțiile și recomandările expuse de către participanții la procesul de avizare.

Secretar general al Guvernului

/semnat electronic/

Artur MIJA

*Ex.: Olessea Luchian
Tel.: 022-250-130
e-mail: olessea.luchian@gov.md*

Digitally signed by Mija Artur
Date: 2023.07.04 09:25:45 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL DUBĂSARI

DIRECȚIA
ASISTENȚĂ SOCIALĂ
ȘI PROTECȚIA FAMILIEI

MD-4572, s. Coșnița, str. Păcii
Tel.: (248) 25-565; fax: (248) 25-580,
E-mail: dubasari.as.dubasari@gmail.com

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
РАЙОННЫЙ СОВЕТ ДУБЭСАРЬ
УПРАВЛЕНИЕ
СОЦИАЛЬНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ
И ЗАЩИТЫ СЕМЬИ

MD-4572, с. Кошница, ул. Пэчий
Тел.: (248) 25-565; факс: (248) 25-580
E-mail: dubasari.as.dubasari@gmail.com

29.06.23 nr. 237

URGENT

**MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA**

Prin prezenta, Direcția asistență socială și protecția familiei Dubăsari, referitor la proiectul de lege nr. 335 /MMPS/2023, vă aduce la cunoștință că conform art.12 al.(11) al Legii nr. 270 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care prevede : " Personalul unităților bugetare din partea stângă a Nistrului, al celor din satul Varnița, raionul Anenii Noi, din satele Copanca și Hagimus, raionul Căușeni, din municipiul Bender, precum și personalul din cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne din raionul Dubăsari beneficiază de salariul de bază determinat în condițiile prezentei legi, majorat cu 4 clase de salarizare succesive." , angajații direcției beneficiază de această majorare la moment.

Prin urmare intervenim către Dumneavoastră cu solicitarea de a asigura includerea în buget a acestei majorări pentru angajații Direcției asistență socială și protecția familiei Dubăsari .

Mulțumim anticipat!

Cu respect,

Șef DAS PF Dubăsari

Digitally signed by Botnari Eugeniu
Date: 2023.06.29 15:21:00 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Eugeniu BOTNARI

Ex. E. Constantinov

Tel. 024825565

REPUBLICA MOLDOVA

**CONSILIUL RAIONAL IALOVENI
DIRECȚIA GENERALĂ ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI
PROTECȚIE A FAMILIEI**

MD-6800, or. Ialoveni, str. Alexandru cel Bun 33. Tel/fax (268), 27320, 24705, 21698 E-mail: as.ialoveni@gmail.com

Nr. 770 din 24 din 2023

**MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA**

Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Ialoveni a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative în contextul Reformei sistemului de asistență socială RESTART: pentru acces echitabil la servicii sociale de calitate.

Informăm că la moment în cadrul direcției există anumiți angajați fără statut de funcționari publici, cum ar fi juristul, sau contabilul, activitatea cărora în cadrul viitoarelor Agenții Teritoriale de Asistență Socială cel mai probabil (conform discuțiilor din cadrul consultărilor publice și conceptului reformei) vor fi îndeplinite de funcționari publici. Prin urmare, pentru a asigura posibilitatea păstrării în sistem a personalului cu experiență și păstrarea memoriei instituționale, propunem completarea Art. XX din proiectul legii de modificare a unor acte normative cu o normă cu următorul cuprins:

„(5) Prin derogare de la prevederile art. 29, 31 și 32 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, persoanele care sunt angajate în baza contractului individual de muncă în cadrul actualelor structuri teritoriale de asistență socială din subordinea consiliilor raionale, și ale căror activități au fost stabilite și avizate ca funcții publice în cadrul Agențiilor Teritoriale de Asistență Sociale, în condițiile art. 67 din Legea nr. 158/2008, pot fi numite în funcțiile publice respective cu respectarea condițiilor stabilite la art. 27 din Legea nr. 158/2008, fără perioadă de probă pentru funcționarul public debutant, cu depunerea jurământului funcționarului public în termen de 10 zile de la numirea în funcție.”

Cu mult respect,

Șef-adjunct

Digitally signed by Rusu Veronica
Date: 2023.05.25 09:03:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Veronica RUSU

Republic of Moldova, Chișinău, MD-2012, 134, Ștefan cel Mare și Sfânt Ave.
Phone: +373 22 820 026, email: office@egov.md, web: <http://www.egov.md>

Nr.	3007 – 107	din	28.06.2023
La nr.	01/2420	din	27.06.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” a examinat *proiectul definitivat de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)* (număr unic 335/MMPS/2023), autor – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, remis spre avizare repetată, și, în limitele competențelor instituției, comunicăm că îl avizăm favorabil fără obiecții sau propuneri.

Directoare

Digitally signed by Tumuruc Olga
Date: 2023.06.29 13:46:28 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Olga TUMURUC

Ex.: Eduard Fricățel,
e-mail: eduard.fricatel@egov.md,
tel.: 0794 38 138

Nr.143 din 02 iunie 2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Cancelaria de Stat

Aviz

*la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative
(reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)
(număr unic 335/MMPS/2023)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”).

CALM a analizat prevederile proiectului de lege în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Prin aprobarea proiectului de lege se urmărește promovarea și respectarea dreptului la protecție și asistență socială a populației vulnerabile din Republica Moldova, conform standardelor internaționale din domeniul drepturilor omului, precum și lansarea și implementarea reformei RESTART care urmărește asigurarea unui acces echitabil al populației la servicii sociale de calitate.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

3. Constatări/obiectii

În urma analizei proiectului de lege, CALM a remarcat următoarele:

1) Prin modificările operate în art.6¹ din **Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă** competențele în domeniul asistenței sociale sunt delegate municipiului Chișinău și UTA Găgăuzia.

Vom accentua, că aceste modificări sunt binevenite, în contextul realizării competențelor autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale de către structurile administrative ale municipiului Chișinău și UTA Găgăuzia, dar fără existența unei prevederi exprese în acest sens.

Totodată, modificările operate în art.6¹ din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă necesită a fi modificate, deoarece „competențele autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale” nu pot fi în același timp competențe delegate, dar și fiind atribuite la domeniile proprii de activitate ale municipiului Chișinău și UTA Găgăuzia.

2) Prin modificările operate în **Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală**, competențele consiliului raional și atribuțiile președintelui raionului în domeniul serviciilor sociale sunt excluse, ceea ce este justificat deoarece „competențele autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale” sunt competențe delegate și nu își au locul în legea care reglementează competențele autorităților administrației publice locale.

În același timp, nu este clar de ce „competențele autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale” sunt excluse din competența APL II, însă nu sunt excluse din competențele consiliului local și atribuțiile primarului. Această reglementare contradictorie creează confuzie vis-a-vis de intențiile autorilor proiectului de lege, deși în Nota informativă una din cauzele problemelor din domeniul prestării serviciilor sociale este indicată: „Referirea către APL I sau MMPS a problemelor ce țin de accesul limitat al populației la servicii sociale de calitate, deși această competență este delegată către APL II.” Nu vrem să credem, că autorii proiectului de lege intenționat nu doresc să înlăture una din cauzele problemelor din domeniul prestării serviciilor sociale, prin păstrarea unor astfel de reglementări care camuflează competențele APC în competențe ale APL I, fără delegarea expresă a acestora, respectiv fără să le finanțeze corespunzător din bugetul de stat.

3) Modificările **Legii asistenței sociale nr. 547/2003** se referă în majoritate la crearea agențiilor teritoriale de asistență socială și transformarea structurilor teritoriale/raionale de asistență socială în subdiviziuni a agenției teritoriale de asistență socială.

Scopul reformei RESTART este îmbunătățirea guvernantei sistemului asistenței sociale, astfel sporind accesul populației la prestații și servicii sociale de calitate. Nu este clar cum poate fi îmbunătățită guvernanta, prin păstrarea structurilor vechi, adăugând încă un nivel de administrare, astfel menținând vechile practici, dar mărinnd numărul structurilor birocratice și a cheltuielilor de întreținere a acestora.

Credem, că guvernanta sistemului asistenței sociale poate fi îmbunătățită, respectiv poate fi sporit accesul populației la servicii sociale de calitate, prin eliminarea structurilor teritoriale/raionale de asistență socială ineficiente, delegarea competențelor autorităților publice centrale în domeniul prestării serviciilor sociale către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, care *de facto* prestează serviciile sociale primare, în concordanță cu principiul subsidiarității, care presupune exercitarea responsabilităților publice de către autoritățile care sunt cel mai aproape de cetățeni.

Noile reglementări au un caracter confuz, deoarece:

- nu este clar câte structuri teritoriale de asistență socială vor exista și unde se vor afla?
- ce presupune nivelul local de implementare a serviciilor sociale, e vorba de fiecare localitate (sat (comună) și/sau oraș (municipiu)) sau de mai multe localități?

Dacă vorbim de serviciile sociale, credem că un termen mai oportun pentru realizarea acestora ar fi „prestarea serviciilor sociale”, termenul „implementare” fiind utilizat în legătură cu politicile publice și prevederile legale.

Noua redacție a lit. f) din art.12 alin. (2) din Legea nr.547/2003 la fel creează confuzie, deoarece în redacția propusă, spre deosebire de cea actuală, nu este clar cu care autorități ale administrației publice locale (APL I și/sau APL II) Ministerului Muncii și Protecției Sociale cooperează direct sau prin agențiile teritoriale de asistență socială. Concretizarea autorităților publice locale este obligatorie, în vederea evitării interpretărilor în procesul de aplicare a normelor juridice.

Prevederile art. 14 alin. (1) din Legea nr.547/2003, care stabilesc obligații pentru APL I, urmează a fi redactate, deoarece punerea în responsabilitatea APL I a unor sarcini, care țin de competența Guvernului/APC, fără alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării unor competențe delegate, este neconstituțională, contrară prevederilor naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, astfel că este necesar de folosit

termenul „poate asigura” sau „poate adopta” etc., după cum un astfel de termen este folosit în alin. (2).

La art.15 din Legea nr.547/2003, redacția nouă a alin. (2) urmează a fi modificată, astfel ca APL I să determine de sine stătător efectivul minim necesar de personal al instituțiilor de asistență socială de nivel local, dat fiind faptul că potrivit art.6 alin. (2) și (3) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune; între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Mai mult ca atât, deoarece „competențele autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale” nu au fost delegate APL I, respectiv nu sunt finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat, nu poate fi vorba de vre-o imixtiune a MMPS în activitatea APL I.

Totodată, dat fiind faptul că în art. 15 din Legea nr.547/2003 sunt reglementate categoriile de personal din sistemul de asistență socială, precum și angajarea în baza contractelor individuale de muncă sau în baza contractelor de prestări servicii, se impune reglementarea expresă a autorităților care vor avea calitatea de angajator, în situația în care nu este clar cine are/poate avea o astfel de calitate.

În condițiile în care nu creează dubii că „competențele autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale” sunt competențe delegate, este necesară modificarea art.22 din Legea nr.547/2003, astfel ca bugetele locale să fie excluse din lista surselor de finanțare a acțiunilor de asistență socială, în caz contrar prevederile actuale vor continua să fie în contradicție cu prevederile art.3 alin. (1) și (4) din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale, care se referă la garanțiile autonomiei financiare, potrivit cărora bugetele unităților administrativ-teritoriale (inclusiv bugetele satelor (comunelor), orașelor (municipiilor)), constituie elemente independente care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară, iar orice delegare de competențe suplimentare din partea statului în persoana Guvernului trebuie să fie însoțită de alocarea de resurse financiare, necesare pentru a acoperi costul exercițiului competenței delegate.

Referitor la alin. (2)¹ cu care se propune a fi completat art.23 din Legea nr.547/2003, nu este clar de care autorități ale administrației publice locale este vorba, în situația în care „competențele autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale se delegă autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale UTA Găgăuzia”. Concretizarea autorităților publice locale este obligatorie, în vederea evitării interpretărilor în procesul de aplicare a normelor juridice.

4) Una din modificările la **Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale**, se referă la prestatorii publici de servicii sociale, iar dat fiind faptul că „competențele autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale se delegă autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale UTA Găgăuzia”, este necesară o redacție nouă și pentru lit.c) din alin. (2) al art.7 după cum urmează: „instituțiile de asistență socială ce pot fi create și gestionate de autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi”, astfel ca prevederile actuale să nu fie interpretate ca o obligație a APL I.

Referitor la noua redacție a alin. (1) din art.9 a Legii nr. 123/2010, din nou nu este clar de care autorități ale administrației publice locale este vorba, în situația în care „competențele autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale se delegă autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale UTA Găgăuzia”. Concretizarea autorităților publice locale este obligatorie, în vederea evitării interpretărilor în procesul de aplicare a normelor juridice.

Similar prevederilor din Legea asistenței sociale nr. 547/2003, prevederile art.10 din Legea nr. 123/2010, care stabilesc obligații pentru APL I, urmează a fi excluse sau reformulate ca posibilități, deoarece punerea în responsabilitatea APL I a unor sarcini, care

țin de competența Guvernului/APC, fără alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării unor competențe delegate, este neconstituțională, contrară prevederilor naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În același timp, deoarece unitatea de asistență socială este acea subdiviziune organizațională care activează la nivel de comunitate, cu finanțare asigurată de către autoritățile administrației publice centrale, în scop de prestare a serviciilor sociale cât mai aproape de beneficiari, o parte din atribuțiile actuale ale APL I urmează a fi exercitate de către aceasta.

În aceeași ordine de idei, similar prevederilor din Legea asistenței sociale nr. 547/2003 și în baza acelorași argumente, este necesară modificarea art.26 și abrogarea art.27 din Legea nr. 123/2010, astfel ca bugetele unităților administrativ-teritoriale să fie excluse din lista surselor de finanțare a serviciilor sociale.

5) Prin completarea **Legii nr. 5/2006 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități** cu art.56¹. Autoritățile administrației publice locale, se stabilesc obligații pentru autoritățile administrației publice locale de a dezvolta programe locale de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități, din surse proprii, ceea ce este neconstituțional, contrar prevederilor naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, deoarece în responsabilitatea APL I se pun sarcini, care țin de competența Guvernului/APC, fără alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării unor competențe delegate, astfel că este necesar de redactat aceste prevederi folosind termenul „pot dezvolta”.

6) În legătură cu modificarea art.5 din **Legea fondului de susținere a populației nr. 827/2000**, necesitatea identificării resurselor financiare pentru asistența socială/susținerea păturilor defavorizate ale populației, inclusiv copiilor, cu titlu de recomandare, ar fi cazul de exclus din lista beneficiarilor a participanților la cel de-al Doilea Război Mondial din cadrul Armatei Sovietice de ocupație și a celor asimilați cu acestea, unii dintre care primesc ajutor material anual în mărime de 10000 de lei, în contextul războiului purtat de Rusia împotriva Ucrainei și desființării mai multor mituri cu privire la realitățile celui de-al Doilea Război Mondial pe teritoriul Republicii Moldova.

7) **Modificări la Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale.** Conceptul dat nu este corelat cu cadrul constituțional și legal al autonomiei locale financiare. În calitate de competență delegată domeniul social urmează a fi acoperit integral din contul bugetului de stat. Totodată rolul APL poate fi complementar în dependență de resursele disponibile. Prin urmare, acest concept și cadrul legal din domeniul asistenței sociale, inclusiv Legea finanțelor publice locale urmează a fi corelate cu cadrul constituțional și legal al autonomiei locale /APL.

8) **Modificările la Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999**, creează mai multe îngrijorări și neclarități.

În situația în care structurile teritoriale de asistență socială ale raioanelor vor fi lichidate, respectiv vor fi create subdiviziuni teritoriale de asistență socială ale noilor agenții teritoriale de asistență socială, statul intenționează să exproprieze clădirile și construcțiile proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale necesare pentru organizarea și prestarea de către stat a serviciilor sociale, precum și a altor activități de protecție și asistență socială a populației.

În formula propusă a reglementărilor, statul va putea să exproprieze orice clădire și orice construcție proprietate publică a oricărei unități administrativ-teritoriale (sat, oraș, raion) din țară, sub pretextul necesității organizării și prestării de către stat a serviciilor sociale, precum și a altor activități de protecție și asistență socială a populației. Aceste acțiuni au un caracter discreționar cu consecințe foarte grave, iar reglementarea acestora se face în contradicție cu principiile oportunității, stabilității și predictibilității normelor juridice, dar și în situația în care legislația în vigoare oferă soluții pentru organizarea și prestarea de către stat a serviciilor sociale, cum ar fi:

- dreptul de folosință asupra bunurilor imobile pe un termen de până la 5 ani, dacă părțile nu convin asupra unui alt termen (art.2 alin. (1) lit. b) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999);
- bunurile domeniului public al unităților administrativ-teritoriale pot fi transmise în administrare, gestiune, concesiune, comodat sau locațiune/arendă în condițiile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice sau ale altor legi speciale (art.5 alin. (4) lit. b) din Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice).

În cadrul ședinței cu participarea reprezentanților Congresului Autorităților Locale din Moldova din data de 05.04.2023, reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale au prezentat Conceptul Reformei sistemului de asistență socială „RESTART”, care a stârnit o mare indignare, deoarece autorităților administrației publice locale de nivelul întâi nu li se delegă competențele autorităților publice centrale în domeniul prestării serviciilor sociale, după exemplul municipiului Chișinău, în situația în care primăriile din țară sunt cele care prestează serviciile sociale primare, fără finanțare din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat.

Mai mult ca atât, majoritatea prevederilor din proiectul de lege analizat nu au fost expuse în cadrul ședinței, respectiv nu au fost consultate, după cum se prezintă în Nota informativă, iar paradoxul constă în faptul că competențele autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale, care sunt competențe delegate autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale UTA Găgăuzia, sunt excluse din competența APL II, însă nu sunt excluse din competența APL I.

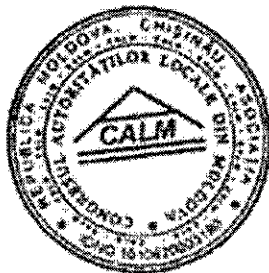
În cadrul ședinței din data de 05.04.2023 mai mulți primari și-au expus problemele în legătură cu lipsa colaborării cu autoritățile tutelare teritoriale și centrale în vederea protecției copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, astfel că reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale au promis că vor găsi soluții în această privință, dar din modificările propuse la Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nu se observă careva intervenții în acest sens.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”) nu poate fi propus pentru aprobare în redacția actuală și necesită o revizuire conceptuală fundamentală, discutarea acestuia în cadrul Grupului de lucru pentru descentralizarea sectorială în domeniul social și aprobarea în cadrul Comisiei paritare.

Cu respect,

Viorel FURDUI

Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu, expert CALM,
tel. 22 35 09

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI SOCIALE A REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL OFFICE OF SOCIAL INSURANCE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНАЯ КАСА СОЦИАЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

str. Gheorghe Tudor, 3, MD-2028, mun. Chișinău, tel. +373 22 257 825; e-mail: secretariat@cnas.gov.md; web: <https://cnas.gov.md>

nr. 7682 din 16.06.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

secretariat@social.gov.md

Suplimentar la scrisoarea Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.6522 din 22.05.2023 privind avizul la proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)* (număr unic 335/MMPS/2023) prezentăm propuneri după cum urmează:

1. La art.XIII din proiect, punctul 3) de completat cu un alineat nou cu următorul cuprins:

la punctul 1) litrele a), b), c), d), d¹), e), f) se abrogă.

2. De completat proiectul cu un articol nou cu următorul cuprins:

„Art... - Legea nr.190/2003 cu privire la veterani (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.84-86 art.392 din 16.05.2003) cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

La articolul 14:

alineatul (1) litera a¹) va avea următorul cuprins:

„a¹) ajutor material anual în ajunul zilei de 9 mai, în conformitate cu legislația în vigoare;”

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

“(2) Cheltuielile legate de acordarea prestațiilor prevăzute la alin.(1) lit.a), a¹), c) (parțial), f¹) și i) vor fi suportate din bugetul de stat.”

La articolul 15:

alineatul (1) litera a¹) va avea următorul cuprins:

„a¹) ajutor material anual în ajunul zilei de 9 mai, în conformitate cu legislația în vigoare;”

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

“(3) Cheltuielile legate de acordarea prestațiilor prevăzute la alin.(1) lit.a), a¹), c) (parțial), h) și i) vor fi suportate din bugetul de stat.”

alineatul (3¹) se abrogă.”

3. De completat proiectul cu alt articol nou cu următorul cuprins:

„Art.... - Legea nr.121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.51 art.280 din 08.05.2001) cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Se completează cu un articol nou, articolul 2¹ cu următorul cuprins:

„Art. 2¹. Se stabilește ajutor material anual unor categorii de cetățeni după cum urmează:

a) ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități de pe urma acțiunilor de luptă din Afganistan și familiile (soții și unul dintre părinți; în cazul părinților aflați în divorț, cuantumul stabilit, la cerere, se împarte între ei în părți egale) participanților căzuți la datorie în acțiunile de luptă din Afganistan, în mărime de 1000 lei – până la 15 februarie;

b) ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități de pe urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și familiile (soții și unul dintre părinți; în cazul părinților aflați în divorț, cuantumul stabilit, la cerere, se împarte între ei în părți egale) participanților căzuți la datorie în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, în mărime de 1000 lei – până la 2 martie;

c) ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități a căror dizabilitate este cauzată de participarea la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, persoanele care s-au îmbolnăvit de boală actinică sau au devenit cu dizabilități în urma experiențelor nucleare, avariilor cu radiație ionizată și a consecințelor acestora la obiectivele atomice civile sau militare în timpul îndeplinirii serviciului militar ori special și familiile (soții și unul dintre părinți; în cazul părinților aflați în divorț, cuantumul stabilit, la cerere, se împarte între ei în părți egale) participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl decedați, în mărime de 1000 lei – până la 26 aprilie;

d) ajutor material anual pentru participanții la cel de-al Doilea Război Mondial din rîndul categoriilor specificate la art.7 alin.(2) pct.1) lit.a)–e) din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani, pentru persoanele cu dizabilități de pe urma celui de-al Doilea Război Mondial din rîndul categoriilor specificate la art.8 alin.(2) lit.a) din legea indicată, precum și pentru persoanele care au fost încadrate în grad de dizabilitate în urma rănirii, contuziei, schilodirii, fiind antrenate de organele puterii locale la strîngerea munițiilor și a tehnicii militare, la deminarea teritoriului și a obiectelor în anii celui de-al Doilea Război Mondial, în mărime de 10000 de lei – până la data de 9 mai;

e) ajutor material anual pentru persoanele asimilate participanților la război din rîndul categoriilor specificate la art.7 alin.(2) pct.2) lit.a)–c) și e) din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani, precum și pentru persoanele antrenate de organele puterii locale la strîngerea munițiilor și a tehnicii militare, la deminarea teritoriului și a obiectelor în anii celui de-al Doilea Război Mondial, în mărime de 5000 – până la data de 9 mai;

f) ajutor material anual pentru soții supraviețuitori ai participanților la cel de-al Doilea Război Mondial căzuți la datorie sau ai persoanelor cu dizabilități de pe urma celui de-al Doilea Război Mondial decedate, în mărime de 1000 lei – până la 9 mai;

g) ajutor material anual pentru victimele reabilitate ale represiunilor politice din anii 1917–1990, în mărime de 1000 lei – până la 6 iulie.”

Articolul 3 va avea următorul cuprins:

“**Art.3** - Alocațiile lunare de stat și ajutorul material anual, prevăzute de prezenta lege, se stabilesc și se plătesc de către organele de asigurări sociale de stat.”

Articolul 3¹ va avea următorul cuprins:

“**Art.3¹**. – Modul de stabilire și plată a alocațiilor lunare de stat și a ajutorului material anual, prevăzute de prezenta lege se stabilește de către Guvern.”

Articolul 4 va avea următorul cuprins:

“**Art.4**. – Cheltuielile legate de stabilirea și plata alocațiilor lunare de stat și a ajutorului material anual, prevăzute de prezenta lege, se suportă din mijloacele bugetului de stat.”

Director general

Digitally signed by Țîbîrnă Elena
Date: 2023.06.16 15:02:26 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Elena ȚÎBÎRNĂ

Ex. Svetlana Vecvert
Tel. 022-257-833
Ex. Viorica Țugulșchii
Tel. 022-257-895

Document semnat electronic în conformitate cu Legea nr. 124/2022.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>.

Domnului Alexei Buzu,
Ministrul muncii și protecției sociale

*Subiect: Propuneri la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative
(reforma în asistența socială)*

Stimate domnule Ministru,

Fondul Națiunilor Unite pentru Copii în Moldova (UNICEF) își exprimă gratitudine pentru colaborarea durabilă cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale în promovarea realizării drepturilor copilului în Moldova.

UNICEF a examinat proiectul legii pentru modificarea unor acte normative și apreciază inițiativa de reformare a sistemului de asistență socială cu obiectiv centrat pe consolidarea sistemului de servicii sociale.

Am dori să vă propunem, spre considerație, câteva ajustări și clarificări suplimentare, printre care:

1. La Legea asistenței sociale nr. 547/2003 considerăm oportun revizuirea propunerilor de reglementare a activității individuale în domeniul prestării serviciilor sociale ca formă de organizare a activității profesionale de către asistentul parental profesionist, părinte – educator, asistent personal, în baza următoarelor aspecte:
 - Existența riscului ca activitatea în baza contractului prestării servicii să reducă din garanțiile sociale ale profesioniștilor menționați, în special plata indemnizației pentru incapacitatea temporară de muncă în cazul concediului medical de lungă durată.
 - Garantarea dreptului la asigurare medicală și respectiv accesul la serviciile medicale.
 - Reglementarea expresă a perioadei de încheiere a contractului, a condițiilor de stabilire a cuantumului și plății remunerării pentru munca prestată.
 - Determinarea condițiilor cu privire la acreditarea prestatorilor de servicii în mod individual.
2. La Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale propunem să fie reglementat mecanismul și autoritatea responsabilă de monitorizare a calității serviciilor sociale.
3. La Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, propunem:
 - Delimitarea clară a competențelor specialiștilor în protecția drepturilor copilului angajați de autoritatea tutelară locală și Agenția Teritorială de

Asistență Socială pentru a determina intervențiile în cazul existenței situației de risc pentru copil, necesității luării copilului de la părinți.

4. Reglementarea competenței de organizarea și funcționare a Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate, pentru a asigura un caracter continuu al activităților privind:
 - Prevenirea separării copilului de familie și dezinstituționalizării copiilor,
 - Aprobarea solicitanților la funcția de asistenți parentali profesioniști și a părinți-educatori,
 - Eliberarea avizelor cu privire la ajutorul bănesc în cadrul serviciului de sprijin pentru familiile cu copii etc.

Totodată, considerăm oportun reglementarea în Legea asistenței sociale a aspectelor privind luarea în considerare a rapoartelor Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate referitor la necesitatea consolidării sau extinderii serviciilor sociale la elaborarea Programelor de dezvoltare a serviciilor sociale.

5. La Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60/2012 urmează a fi expuse clar ariile de intervenție și mecanismele de monitorizare a respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități prin intermediul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă. Menționăm că în condițiile articolului 33 al Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, monitorizarea trebuie să fie în baza unui mecanism independent.
6. La Legea fondului de susținere a populației nr. 827/2000, autorii propun excluderea finanțării serviciilor sociale, iar în articolul 5 din proiectul legii se menționează utilizarea mijloacelor fondului de susținere a populației pentru finanțarea serviciului social sprijin pentru familiile cu copii. În context, această reglementare presupune că serviciul social menționat nu va fi inclus în pachetul minim de servicii sociale și nu va fi finanțat din bugetul de stat? Menționăm, că serviciul sprijin pentru familiile cu copii este mult mai complex și nu se reduce doar la componenta monetară. Reieșind din obiectivele serviciului de prevenire a instituționalizării și a asigura dezinstituționalizarea copiilor, considerăm oportun asigurarea finanțării serviciului respectiv din bugetul de stat.
7. La Dispoziții Finale și Tranzitorii din proiect recomandăm să fie reglementată perioada tranzitorie de implementare a reformei, asigurându-se sustenabilitatea financiară a serviciilor sociale în care calitatea de fondator o au autoritățile publice locale de nivelul II.

Suntem deschiși pentru o cooperare constructivă și deschisă în beneficiul sistemului de protecție a copilului. Am încrederea că prin eforturi comune și coordonate vom reuși să asigurăm o mai bună protecție și bunăstare a copiilor din Republica Moldova.

Vă mulțumesc pentru cooperarea durabilă și deschisă și vă rog să acceptați, Excelență, asigurările înaltei mele considerațiuni.

Republic of Moldova, Chișinău, MD-2012, 134, Ștefan cel Mare și Sfânt Ave.
Phone: +373 22 820 026, email: office@egov.md, web: <http://www.egov.md>

Nr. 3007 – 74 din 24.05.2023
La nr. _____ din _____

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

copie: Cancelaria de Stat

Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” a examinat *proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”) (număr unic 335/MMPS/2023), autor – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prezentat pentru avizare*, și, în limitele competențelor instituției, comunicăm că îl susținem în principiu.

Totodată, la definitivarea proiectului considerăm necesar să fie luată în considerare următoarea propunere și obiecția la **art. XII** din proiectul de lege:

1. În alineatul unu, de făcut trimiterea corectă la numărul, data adoptării și denumirea actului normativ ce se propune spre modificare – Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

2. În conformitate cu art.6 alin.(3) din Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, participanții publici sunt obligați să efectueze schimbul de date prin intermediul platformei de interoperabilitate și să asigure condițiile tehnice necesare realizării schimbului de date. De asemenea, alin.(3¹) al aceluiași articol prevede că participanții publici sunt obligați să asigure prestarea serviciilor fără a solicita documente în cazul în care datele conținute în aceste documente sunt disponibile în resurse informaționale și pot fi consumate sau furnizate prin intermediul platformei de interoperabilitate. Prin urmare, în scopul punerii în aplicare a dispozițiilor legale enunțate, considerăm necesar de reformulat pct.2 al Art.XII și de a-l expune în următoarea redacție:

„2. Articolul 13:

la alineatul (1), litera e), după cuvintele „structurilor teritoriale de asistență socială” se completează cu textul „/structurilor de asistență socială și protecție a drepturilor copilului din municipiul Chișinău/UTA Găgăuzia,” iar ultima propoziție se exclude;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul în care datele enumerate la alineatul (1) sunt disponibile în resursele informaționale de stat și pot fi furnizate în mod electronic, Consiliul sau structurile sale teritoriale vor accesa și consuma aceste date prin intermediul platformei de interoperabilitate.”.

În susținerea obiecției expuse, menționăm că, în momentul de față, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă este deja participant la schimbul de date prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), fapt ce permite deja, sub aspect tehnic, asigurarea aplicării prevederilor alineatului (1¹), cu care se propune de a fi completat art.13 din Legea nr.60.2012.

Director adjunct

Andrei PRISACAR

Digitally signed by Prisacar Andrei
Date: 2023.05.24 18:23:38 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

*Ex.: Mihai Furnica,
e-mail: mihai.furnica@egov.md,
tel.: 022 820 022*

*Ex.: Dumitru Botea,
e-mail: dumitru.botea@egov.md,
tel.: 061 000 493*

Nr 17 din 24.05.2023

AVIZ

la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative

(reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)

Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF), de comun acord cu Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități – reprezentând peste 115 ONG constituate, sprijină procesul de reformare a sistemului de asistență socială care are drept obiectiv promovarea și respectarea dreptului la protecție și asistență socială a populației vulnerabile din Republica Moldova, conform standardelor internaționale din domeniul drepturilor omului, și salută dezideratul de asigurare a unui acces echitabil al populației vulnerabile la servicii sociale de calitate și asigurarea finanțării serviciilor sociale din bugetul de stat.

Considerăm că la etapa de consultare a reformei RESTART este important să fie analizate și eliminate toate riscurile aferente oricărui proces nou de reformă. Reiterăm că Republica Moldova în ultimii 15-20 de ani, cu suportul societății civile, al donatorilor și al organizațiilor internaționale, a reușit să dezvolte un sistem de servicii sociale complex care trebuie să fie în continuare menținut, dezvoltat și îmbunătățit.

În cele ce urmează, venim cu un șir de recomandări și solicitări, de ordin general și sugestii pe text (în tabel).

Prin demersul prezentat, APSCF și AOPD, solicită MMPS și altor actanți să țină cont de următoarele priorități, care, în proiectul de lege dar și în Conceptul “RESTART” fie nu sunt clarificate suficient, fie nu se regăsesc deloc.

- I. Considerăm că pentru asigurarea bunei implementări a reformei RESTART și evitarea riscurilor privind funcționarea serviciilor curente **este necesar de elaborat un plan de tranziție care să includă acțiuni pentru soluționarea/depășirea tuturor riscurilor identificate.**
- II. Pentru evitarea unui potențial colaps în funcționarea serviciilor care va afecta direct bunăstarea beneficiarilor din sistem, **propunem preluarea experienței din 2014 (atunci când au fost făcute modificări la Legea privind finanțele publice) privind crearea unui fond pentru finanțarea serviciilor în procesul de tranziție.**
- III. **Este nevoie de stabilirea unor criterii clare de selectare a serviciilor sociale pentru finanțare din bugetul de stat și dezvoltare la nivel de țară.**
- IV. Fondul pentru susținerea populației în scopul finanțării serviciilor este o practică care s-a demonstrat a fi ineficientă, respectiv propunem utilizarea acestuia pentru plăți

monetare unice. Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii presupune asistență complexă a familiei în situație de risc pentru prevenirea separării copilului de familie/reintegrarea copilului în familie, și nu este egal doar cu suport monetar.

Solicităm excluderea finanțării serviciului Sprijin Familial din mijloacele FSP și includerea acestuia în lista de servicii sociale din pachetul minim de servicii cu finanțare din bugetul de stat.

- V. Este necesară clarificarea situației Comisiei privind Protecția Copilului aflat în Dificultate după reformă – competența de formare a acestei comisii este în prezent a APL II (Consiliu Raional). Odată cu transferul de competențe către ATAS, **e necesar de clarificat ce autoritate va avea competența de formare și bună funcționare a comisiei în vederea prevenirii separării copilului, aprobării asistențelor parentali profesioniști, avizarea plasamentelor planificate, și a prestării serviciului de sprijin familial.** Conform Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, Liniile Directoare ONU privind îngrijirea alternativă a copilului, decizia de separare a copilului trebuie să fie luată de către o echipă multidisciplinară independentă.
- VI. **Recomandăm eficientizarea resurselor financiare din sistemul de protecție socială de jure prin includerea reorganizării sistemului rezidențial de îngrijire și realocării fondurilor spre dezvoltarea serviciilor comunitare de prevenire în conformitate cu angajamentele asumate prin ratificarea Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, Convenției ONU privind drepturile persoanele cu dizabilități și alte acte internaționale.** Reforma RESTART își propune, inter alia, eficientizarea resurselor financiare din sistem, dar evită să prioritizeze dezinstituționalizarea pentru asigurarea dreptului fiecărei persoane la incluziune socială, dar și pentru eficientizarea costurilor, or, realocarea resurselor financiare de la instituțiile rezidențiale cu costuri uriașe per beneficiar spre servicii de tip familial și bazate pe comunitate, va aduce beneficii grupurilor vulnerabile.
- VII. **Reforma în domeniul asistenței sociale nu ține cont, la moment, de domeniile sănătate și educație care au în subordine Instituții rezidențiale cu componentă socială.** Riscăm să lăsăm în afara reformei și a serviciilor sociale grupurile cele mai vulnerabile de copii – copii cu vârsta 0-6 ani, copii cu dizabilități severe și copii cu cerințe educaționale speciale.

În acest context, solicităm ca în procesul de dezinstituționalizare să fie instituit moratoriul în toate serviciile rezidențiale de specializare înaltă, să prioritizeze dezinstituționalizarea beneficiarilor și dezvoltarea serviciilor necesare pentru integrare în comunitate, dar și servicii de prevenire a instituționalizării.

- VIII. Este necesară asigurarea independenței în luarea deciziilor și evitarea conflictului de interese în ceea ce privește mecanismele de acreditare, evaluare, monitorizare a realizării drepturilor. **Din acest motiv, solicităm clarificarea rolurilor, competențelor și atribuțiilor tuturor instituțiilor implicate în reforma RESTART din perspectiva asigurării transparenței și conform angajamentelor RM.**
- IX. **Recomandăm ca lista de servicii să fie inclusă ca anexă în HG și să fie expres menționat ca aceasta poate fi completată în baza nevoilor identificate**
- X. **Recomandăm să fie înlocuită lista de beneficiari cu descrierea noțiunii de "persoana în dificultate/vulnerabilă";** acest fapt va permite să nu fie excluși beneficiari care

acum nu se regăsesc, dar si sa fie evitata dublarea atunci când un beneficiar se găsește în diferite grupuri

- XI. **Considerăm că propunerea de a contracta serviciile unor categorii de îngrijitori (ex. asistenți parentali profesioniști și îngrijitorii ce oferă plasament familial pentru adulți) prin contract prestări servicii prezintă un risc pentru recrutarea și retenția acestor specialiști în sistem.** Contractele prestări servicii nu vor remedia problemele actuale (ex. ore prelungite de muncă și dificultăți de accesare a concediilor anuale), dar vor crea probleme suplimentare, cum ar fi: neachitarea concediilor de boală, lipsa concediilor anuale, neclaritate privind acreditarea și perioadă determinată a contractului. Deoarece nu vor aduce niciun beneficiu real și clar, utilizarea contractului prestări servicii poate afecta imaginea serviciului și ca rezultat accesul beneficiarilor la acestea.

Menționăm că peste 60% din copiii din instituții rezidențiale vor avea nevoie de plasament în APP specializat, deci impactul deciziei de schimbare a contractului de angajare poate fi extrem de negativ.

Totodată, venim cu următoarele comentarii și recomandări pe textul Proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”), care în viziunea noastră vor contribui la eficientizarea procesului de reformă, asigurarea continuității și durabilității practicilor pozitive existente și respectarea drepturilor persoanelor vulnerabile la servicii sociale de calitate în corespundere cu nevoile lor.

Modificarea propusă în Proiectul de lege	Comentarii/Recomandări
Legea privind descentralizarea administrativă autorităților publice locale nr. 435/2006	
Administrarea unităților de asistență socială de interes raional și dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale comunitare pentru categoriile social-vulnerabile, monitorizarea calității serviciilor sociale vor fi domenii proprii de activitate ale Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială din subordinea MMPS. Delegarea de competențe în domeniul asistenței sociale de la nivel central la nivelul administrației locale va continua în cazul municipiului Chișinău și a UTA Găgăuzia. De asemenea administrarea unităților de asistență socială și dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale vor fi în continuare domenii proprii de activitate a acestora.	Considerăm că pentru a fi eficientă, reforma trebuie să fie efectuată la nivelul întregii țări, inclusiv Chișinău și UTA Gagauzia. Acest fapt va asigura o mai bună evaluare a nevoilor diferitor grupuri vulnerabile și o mai bună planificare și dezvoltare uniformizată a serviciilor la nivel de țară. Totodată, va facilita transferul beneficiarilor din serviciile unei unități teritoriale în serviciile altei unități teritoriale (inclusiv Chișinău și Găgăuzia).
Legea asistenței sociale nr. 547/2006	
Articolul 7. Beneficiarii de asistență socială este completat cu încă o categorie-persoanele victime sau martori ai infracțiunilor.	Recomandăm să fie înlocuită lista de beneficiari cu definirea/includerea noțiunii de persoană în dificultate sau persoană vulnerabilă (în corespundere cu definițiile aplicate de organizațiile internaționale). Acest fapt va permite să nu fie excluși din sistem beneficiarii care acum nu se regăsesc în listă, și totodată

	va fi evitată dublarea atunci când un beneficiar se găsește în diferite grupuri
Articolul 13 (4) Prin derogare de la prevederile art. 14, alin (6) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, Agențiile teritoriale de asistență socială sunt organizate direct în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, fără să dispună de un organ central.	Considerăm că această derogare va duce la modificarea atribuțiilor MMPS și la crearea unui conflict de interese. Ministerul va elabora politici, va dezvolta și prestea direct servicii conform politicilor și totodată va monitoriza calitatea serviciilor prestate. Agențiile teritoriale de asistență socială ar trebui să dispună de un organ central independent, care să substituie ANAS (Agenția serviciilor sociale cu specializare înaltă)
Articolul 15. Activitatea individuală a unor categorii de personal care prestează servicii sociale de îngrijire la domiciliu. Se propune prestarea serviciilor prin contract de către personalul care prestează servicii sociale de îngrijire la domiciliu, inclusiv : a) asistentul personal ; b) asistentul familial ; c) părintele-educator ; d) asistentul parental profesionist ; e) alt personal care prestează servicii sociale de îngrijire la domiciliu conform standardelor elaborate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.	Asistentul personal, asistentul familial și asistentul parental profesionist locuiesc împreună cu beneficiarul de servicii. În contextul în care ei acordă servicii persoanelor cu dizabilitate severă, activitatea lor de muncă nu se limitează la 8 ore cu pauze. De asemenea ei au grijă de beneficiar și în zilele de odihnă, și în zilele de vacanță. În noile condiții, sunt necesare următoarele clarificări: 1. Personalul din aceste servicii va fi asigurat cu un contract de prestări servicii pentru toate orele lucrate, inclusiv zilele de odihnă și noapțile 2. Personalul va beneficia de concedii de boală și concedii anuale 3. Modul de angajare a acestor persoane: patenta sau întreprindere individuală? 4. Care este mecanismul de acreditare a acestor prestatori de servicii? În perioada actuală ei sunt parte a serviciului de asistență personală și de asistență parentală profesionistă iar Direcția este acreditată pentru prestarea acestui serviciu. 5. Mecanismul de capacitate a acestor prestatori de servicii
Articolul 23. Modul de finanțare	Sunt propuse două modalități de finanțare a serviciilor sociale: bugetul MMPS pentru Agențiile teritoriale și surse cu destinație specială pentru Chișinău și UTAG. În contextul propunerilor noastre de mai sus de uniformizare a reformei, sistemului și serviciilor, considerăm oportună finanțarea serviciilor sociale prin intermediul organului central al Agențiilor teritoriale de asistență socială (de ex. Agenția serviciilor sociale cu specializare înaltă.)
Legea cu privire la serviciile sociale nr. 123/2010	
Articolul 8. Atribuțiile autorităților administrației publice centrale	Este necesară o delimitare de atribuții între Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Agenția serviciilor sociale cu specializare înaltă pentru a evita derogarea de la Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală

	de specialitate și a evita conflictele de interes (dezvoltare/monitorizare politici, dezvoltare /prestare /acreditare servicii sociale).
Articolul 9. Atribuțiile Agențiilor teritoriale de asistență socială	Este necesară clarificarea mecanismului intersectorial de cooperare și atribuțiile Agențiilor în acest sens.
Articolul 20. Pachetul minim de servicii sociale (3) Serviciile sociale incluse în pachetul minim de servicii sociale se stabilesc de Guvern, în baza unui program național, elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și aprobat de Guvern. (4) Criteriile de selectare a serviciilor sociale pentru pachetul minim de servicii sociale sunt: a) riscul social pentru sănătatea, dezvoltarea și securitatea persoanei; b) gradul de autonomie al beneficiarilor (de îngrijire, de mobilitate, decizională, financiară); c) incidența cazurilor care determină necesitatea acordării serviciului social; d) impactul serviciului asupra incluziunii beneficiarului.	Propunem schimbarea denumirii pachetului de servicii sociale. Astfel, denumirea modificată este <i>Pachetul de servicii sociale garantate de stat</i>. (3) considerăm că este necesar de a stabili pachetul de servicii sociale garantate de stat în baza evaluării nevoilor grupurilor țintă. Este necesar de elaborat un mecanism de evaluare a nevoilor grupurilor țintă, precum și de indicat periodicitatea evaluării. (4) Care a fost fundamentarea criteriilor? Este necesară o explicare mai clară a criteriilor de selectare a serviciilor, inclusiv din perspectiva nevoilor beneficiarilor și a actualității și importanței problemei care va fi soluționată.
Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60/2012	
Articolul 55. Autoritățile administrației publice centrale (1) Ministerul Muncii și Protecției Sociale este organul central de specialitate al administrației publice abilitat să elaboreze, promoveze și realizeze politica statului în domeniul protecției sociale a persoanelor cu dizabilități, să asigure coordonarea și evaluarea funcționalității sistemului de incluziune socială a acestor persoane, inclusiv să monitorizeze respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități prin intermediul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.	Consiliul Național pentru Determinarea dizabilității are misiunea de a asigura realizarea prevederilor actelor normative privind determinarea gradului de dizabilitate. Consiliul nu poate avea atribuția de monitorizare a respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități. Conform Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități monitorizarea trebuie efectuată de o entitate independentă.
Art. XII. – Legea privind nr. 5/2006 incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități x (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 155–159, art. 508), cu modificările ulterioare, se modifică după cum	Consideram necesar a include o prevedere adițională care să stipuleze instituția responsabilă de monitorizare a implementării programelor locale de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități.

<p>urmează: La Articolul 56¹ Autoritățile administrației publice locale (1) Autoritățile administrației publice locale dezvoltă programe locale de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități, din surse proprii sau în colaborare cu reprezentanții societății civile.</p>	
<p>Legea fondului de susținere a populației nr. 827/2000</p>	
<p>Art.5. – Mijloacele Fondului de susținere a populației se utilizează pentru finanțarea: [...] 2) serviciului social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate, serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii și altor măsuri de asistență socială, stabilite de Ministerul Muncii și Protecției Sociale; 21) remunerației/sporului pentru personalul din domeniul asistenței sociale care participă la proiecte sociale finanțate din surse externe, în limita mijloacelor prevăzute de acordurile/memorandumurile de înțelegere semnate între Ministerul Muncii și Protecției Sociale și partenerii de dezvoltare;</p>	<p>Considerăm că serviciul social de suport monetar și serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii trebuie inclus în pachetul de servicii garantate de stat deoarece constituie unul din serviciile de bază care contribuie la prevenirea separării copiilor de părinți și la reintegrarea copiilor/adulților dezinstituționalizați. Finanțarea acestui serviciu din Mijloacele Fondului de susținere creează riscuri sporite de închidere a acestui serviciu în contextul surselor financiare limitate.</p>
<p>Art. XX. – Dispoziții finale și tranzitorii (5) În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare prezentei legi, consiliile raionale vor asigura lichidarea structurilor teritoriale de asistență socială din subordinea acestora, precum și a instituțiilor publice prestatoare de servicii sociale care nu au fost transferate în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.</p>	<p>Sunt necesare clarificări:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vor fi închise toate serviciile care nu sunt incluse în pachetul minim? 2. În acest caz ce se va întâmpla cu beneficiarii care au nevoie de alte servicii decât cele incluse în pachetul minim? De exemplu cu rezidenții Instituției Publice Casa Comunitară Voloave? 3. Dacă serviciile nu vor fi închise, care va fi mecanismul lor de finanțare?

Atenționăm că textul va avea nevoie de o redactare pentru a corecta greșelile de tipar și unele inexactități, a armoniza termenii dar și pentru completări de conținut.

De asemenea propunem elaborarea anexelor la document care să prevadă atribuțiile fiecărei entități de la nivel local.

Pe final, reiterăm poziția a peste 115 de ONG-uri locale și naționale de pe întreg teritoriul țării care activează în domeniul protecției sociale a copiilor, familiilor și persoanelor cu dizabilități, care salută și sprijină acțiunile de reformă ce vor duce la creșterea accesului la servicii a populației, dezvoltarea și finanțarea serviciilor în baza evaluării nevoilor beneficiarilor, eficientizarea costurilor și a resurselor financiare și consolidarea resurselor umane din sistem. Toate aceste obiective trebuie să fie centrate pe persoană și să aspire la calitatea maximă pe care o poate oferi în prezent sistemul.

Ambele Alianțe își manifestă deschiderea spre cooperare și dialog constructiv, în vederea îmbunătățirii calității documentului și vine cu solicitarea de a face public, ulterior, tabelul de sinteză a recomandărilor conform prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Cu înaltă considerațiune,

Irina Popușoi, secretar general al APSC

Digitally signed by Popușoi Irina
Date: 2023.05.24 15:50:00 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Galina Climov, director executiv al AOPD

Digitally signed by Climov Galina
Date: 2023.05.24 16:31:06 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

REPUBLICA MOLDOVA
COMITETUL EXECUTIV AL GĂGĂUZIEI
DIRECȚIA PRINCIPALĂ SĂNĂȚII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
ГЛАВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ И СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ

Исполнительный Комитет
Гагаузии (Гагауз Ери)
Республика Молдова
м. Комрат
ул. Третьякова, 42

Тел/факс (298) 2-25-71
e-mail: dsgagauzia@ms.md

Gagauzyanin
Bakannik komiteti
Republika Moldova
kas.Komrat
sok.Tretyacov, 42

№ 01/1-13/263

от 24 мая 2023 года

Министерству труда и
социальной защиты
Республики Молдова

Копия: Государственной
канцелярии
Республики Молдова

Рассмотрев проект закона Nr.unic 335/MMPS/2023, направленный для дачи заключения, Главное управление здравоохранения и социальной защиты АТО Гагаузия направляет следующие замечание/предложения к указанному проекту.

Статья/пункт проекта	Комментарий
Ст. III – О социальной помощи № 547/2003	<p>Пункт 1.</p> <p>В статье 1 закона понятия дополняются новыми понятиями, среди которых, в том числе, и «территориальная структура социальной помощи», которая согласно предложенной автором редакции является подразделением Территориального Агентства социальной помощи.</p> <p>Таким образом, понятия, изложенные в статье 1 Закона № 547/2003, не предусматривают в системе социальной помощи структуры социальной помощи, действующие на территории АТО Гагаузия и мун. Кишинэу. Фактически данные структуры выпали из системы социальной помощи. Учитывая, что реформа «Restart» не коснется, как было указано авторами, указанных структур, созданных органами публичной власти АТО Гагаузия и мун. Кишинэу, а также принимая во внимание, что данные структуры будут выполнять и функции, которые передаются Территориальным Агентствам и функции непосредственно структур социальной помощи, предлагаем дополнить статью 1 понятием которое определяло бы статус структур социальной помощи АТО Гагаузия и мун. Кишинэу.</p>

	<p>Пункт 6.</p> <p>В статью 13 закона вносятся изменения, согласно которым функции, которые ранее по закону относились к компетенции органов местного публичного управления второго уровня, будут относиться к компетенции Территориальных Агентств социальной помощи, при этом проект не предусматривает каких-либо упоминаний относительно, того, что на территории АТО Гагаузия и мун.Кишинэу данные функции будут осуществляться структурами социальной помощи АТО Гагаузия и мун.Кишинэу, созданными органами местной публичной власти этих территорий.</p> <p>В этой связи, предлагаем либо отразить отдельной статьей, например, следующего содержания: «Статья 13¹ Роль территориальных структур социальной помощи АТО Гагаузия и мун.Кишинэу Функции, предусмотренные в статье 13 в автономном территориальном образовании Гагаузия и муниципии Кишинэу осуществляют территориальные структуры социальной помощи, созданные органами публичной власти этих территорий.»</p> <p>Либо переименовать статью 13 следующим образом «Роль Территориальных Агентств социальной помощи и территориальных структур социальной помощи АТО Гагаузия и мун.Кишинэу» и внести соответствующие корректировки в текст статьи.</p>
	<p>Пункт 8.</p> <p>Часть (2) статьи 15 закона автор предлагает изложить в новой редакции, согласно которой предельную численность учреждений социальной помощи будет определять МТСЗ, а в случае социальных учреждений местного уровня – МТСЗ совместно с органами МПУ 1-го уровня. Таким образом, предложенная редакция не учитывает структуры социальной помощи в АТО Гагаузия и мун.Кишинэу, учредителями, которых являются органы публичной власти соответствующих территорий, равно как и подведомственных им учреждений социальной помощи. Соответственно, предельная численность данных структур и им подведомственных учреждений не может определяться МТСЗ. Предлагаем скорректировать предложенную автором редакцию части (2) статьи 15.</p>
<p>Ст.ІV – О социальных услугах № 123/2010</p>	<p>Пункт 1.</p> <p>В статье 1 предлагаемая авторами редакция понятия <i>«подразделение социальной помощи»</i> не учитывает подразделения территориальных структур социальной помощи АТО Гагаузия и мун.Кишинэу, так как не все подразделения данных учреждений финансируются че-</p>

	<p>рез центральные органы власти. Таким образом, предлагаем понятие «<i>подразделение социальной помощи</i>» изложить в следующей редакции:</p> <p><i>«подразделение социальной помощи» – организационное подразделение, действующее на уровне сообщества в целях приближения социальных услуг к получателю, созданное Территориальным агентством социальной помощи/структурами ответственными за социальную помощь и защиту ребенка в муниципии Кишинэу и АТО Гагаузия.»</i></p>
	<p>Пункт 4.</p> <p>В статье 9 автором предложено отнести полномочия органов местного публичного управления второго уровня к компетенции Территориальных Агентств социальной помощи, при этом проект, как в случае с изменениями в Закон 547/2003, автором упущены полномочия структур социальной помощи АТО Гагаузия и мун.Кишинэу. В проекте упоминается лишь, что эти учреждения являются поставщиками социальных услуг, а компетенция самих структур не предусматривается проектом. В этой связи предлагаем:</p> <p>По всему тексту и наименованию статьи 9 после слов «Территориальных Агентств социальной помощи» дополнить словами «территориальных структур социальной помощи АТО Гагаузия и мун.Кишинэу», либо предусмотреть отдельную статью с полномочиями структур, ответственных за социальную помощь и защиту ребенка в муниципии Кишинэу и АТО Гагаузия.</p>

Также обращаем внимание на ряд технических ошибок в проекте, которые следует устранить:

1. В Ст.IV в пункте 7, в котором отражены изменения в статью 26 часть (1) пункт а) Закона социальных услугах № 123/2010 указано следующее:

«после цифры «8» дополняется текстом «8¹ и ст.9»», при этом представленный проект не содержит **статью 8¹**.

2. В Ст.VIII в пункте 8, в котором предложены изменения в статью 8 Закона о предупреждении и пресечении насилия в семье. Так автор предлагает дополнить статью 8 частью (12), в то время как статья 8 указанного закона состоит только из **9 частей**.

3. В Ст. X в пункте 1, в котором предлагаются изменения в подпункт b) пункта 4 части (1) статьи 10 Закона о предупреждении и пресечении торговли людьми, в частности предлагается заменить слова «*органы социальной помощи*», однако пункт b) имеет следующее содержание «b) координирует и контролирует деятельность Национальной системы перенаправления для предоставления защиты и помощи жертвам и предполагаемым жертвам торговли людьми;» и не содержит слов «*органы социальной помощи*».

4. В Ст.XII в водной части неправильно указан номер закона, так вместо 5/2006 следовало указать **60/2012**.

5. В Ст. XIII в пункте 6, которым вносятся изменения в статью 6¹ Закона о фонде поддержки населения во втором абзаце вместо части (2) следовало необходимо указать **часть (1)**, так как часть (2) статьи 6¹ не содержит каких-либо пунктов.

6. В Ст. XVII пункт 3, касающийся изменений в приложение 9 к Закону о единой системе оплаты труда в бюджетной сфере, после первой таблицы в предложении:

«после позиции «G6034» дополнить позициями «G6047» и «G6048»

следующего содержания:» были допущены ошибки. Так, вместо «G6047» и «G6048» необходимо было указать «G6050» и «G6051», как предусмотрено в следующей таблице.

С уважением

Начальник
Главного управления здравоохранения
и социальной защиты Гагаузии

Исп. Недялко-Калын О.И.
тел. 078373052

Светлана ДУЛЕВА

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI SOCIALE A REPUBLICII MOLDOVA
NATIONAL OFFICE OF SOCIAL INSURANCE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНАЯ КАСА СОЦИАЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

str. Gheorghe Tudor, 3, MD-2028, mun. Chișinău, tel. +373 22 257 825; e-mail: secretariat@cnas.gov.md; web: <https://cnas.gov.md>

22.05.2023 nr. **6522**

La nr. _____ din _____

Ministerul Muncii și Protecției Sociale
secretariat@social.gov.md

Cancelaria de Stat a Republicii Moldova
cancelaria@gov.md

Prin prezenta, Casa Națională de Asigurări Sociale comunică despre examinarea proiectului de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială "RESTART")* (număr unic 335/MMPS/2023) și în limitele competenței funcționale prezintă următoarele propuneri și obiecții.

1. Art. XIV din proiect, care include modificări la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale se propune a fi exclus.

Argumentare:

În conformitate cu art. 15¹ alin. (1) al Legii asistenței sociale nr. 547/2003 din proiect, activitatea individuală în domeniul prestării serviciilor sociale de îngrijire la domiciliu este o formă de organizare a activității profesionale, prin care personalul din domeniul asistenței sociale care prestează astfel de servicii își exercită independent profesiunea și se prezintă în raporturile juridice ca persoană fizică, în baza unui contract de prestări servicii.

Potrivit pct. 1.1 din Anexa nr. 1 a Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, angajatorul, persoana juridică sau fizică asimilată angajatorului: – pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă, persoanele aflate în raporturi de serviciu în baza actului administrativ *ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii*, cu excepția celor specificate la pct. 1.2–1.5, respectiv, structurile de asistență socială vor calcula și achita contribuții de asigurări sociale de stat pentru persoanele care desfășoară activitatea individuală în domeniul prestării serviciilor sociale de îngrijire la domiciliu conform reglementărilor menționate.

2. La Art. XV din proiect, de completat cu un subpunct nou, în următoarea redacție:

"În art. 4 alin. (9) lit. c) textul "și pentru categoria indicată la alin. (4) lit. l) privind persoanele cu dizabilitate severă cu vârsta de până la 18 ani" se exclude".

Argumentare:

Ajustarea se efectuează în contextul modificărilor din proiect.

Director general

Digitally signed by Țibîrnă Elena
Date: 2023.05.22 14:55:28 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Elena ȚÎBÎRNĂ

ex. A. Coliban
022-257-831
O. Reguș
022-257-848

COMPANIA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI ÎN MEDICINĂ

MD-2012, mun. Chișinău, str. Vlaicu Părcălab, 46; tel. 022 780 240, www.enam.md; e-mail: secretariat@enam.gov.md

23.05.2023 Nr. 01-02/1793
La nr. _____ din _____

Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Copie Cancelaria de Stat

Cu referire la solicitarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-4921 din 10 mai 2023 cu privire la examinarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”) și proiectul hotărârii pentru aprobarea acestuia (număr unic 335/MMPS/2023), Compania Națională de Asigurări, conform competențelor funcționale, comunică următoarele.

Reieșind din conținutul proiectului supus avizării, activitatea individuală în domeniul prestării serviciilor sociale de îngrijire la domiciliu se va realiza în baza unui contract de prestări servicii. Respectiv, conchidem că personalul care prestează servicii sociale de îngrijire la domiciliu vor primi recompense în rezultatul muncii prestate.

Potrivit prevederilor pct. 3 din Legea nr. 1593/2002, recompensa constituie orice altă sumă decât salariul, plătită de angajator în folosul angajatului său, precum și alte drepturi și venituri plătite persoanelor fizice. În această ordine de idei, considerăm inoportună redacția propusă de autor la anexa nr.1 a Legii nr. 1593/2002, iar în vederea identificării soluției judicioase pentru atingerea scopului propus, urmează a fi completat pct. 4 din anexa nr.1 a Legii nr. 1593/2002 cu următorul text „precum și personalul care prestează servicii sociale de îngrijire la domiciliu, prevăzut la art.15¹ alin.(2) din Legea asistenței sociale nr. 547/2003”.

Totodată, este inerentă reglementarea mecanismului de activare a statutului de persoană asigurată pentru personalul care prestează servicii sociale de îngrijire la domiciliu, prevăzut la art. 15¹ alin. (2) din Legea asistenței sociale nr. 547/2003.

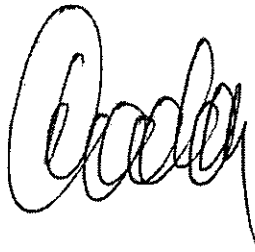
Remarcăm că, potrivit art. 6 alin. (3) din Legea nr. 1585/1998, statutul de persoană asigurată se acordă de către asigurător în baza: informației aferente raporturilor de muncă pentru stabilirea drepturilor sociale și medicale prezentate de angajatori Serviciului Fiscal de Stat, potrivit formei și modului aprobat de Ministerul Finanțelor, informației de evidență nominală a persoanelor neangajate asigurate de către Guvern, furnizată de instituțiile abilitate, inclusiv prin intermediul platformei guvernamentale de interoperabilitate, actelor de identitate și a documentelor justificative/informațiilor ce confirmă achitarea primei de asigurare în sumă fixă pentru anul respectiv de gestiune, inclusiv în baza informației din sistemul guvernamental de plăți electronice, actelor de identitate și a documentelor ce certifică dreptul de atribuire la categoriile indicate la art. 4 alin. (4), conform prevederilor actelor normative în vigoare și a informației din Registrul de stat al populației privind

copiii cu vârsta de până la 18 ani, obținută de către asigurător prin intermediul platformei guvernamentale de interoperabilitate.

Prin urmare, propunem reglementarea la art. 6 alin. (3) din Legea nr. 1585/1998 a temeiului acordării statutului de persoană asigurată pentru personalul care prestează servicii sociale de îngrijire la domiciliu, prevăzut la art. 15¹ alin. (2) din Legea asistenței sociale nr. 547/2003. Astfel, articolul 6 alin. (3) se va completa cu lit. a¹) care va avea următorul cuprins: „a¹) Informația prezentată de către Agenția teritorială de asistență socială/structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/UTA Găgăuzia, pentru personalul care prestează servicii sociale de îngrijire la domiciliu, prevăzut la art. 15¹ alin. (2) din Legea asistenței sociale nr. 547/2003;”.

Într-o altă ordine de idei, considerăm necesar revizuirea prevederilor de la art. III, XIV, XV și sub aspectul corectitudinii normelor de trimitere. Astfel, la art. III din proiect în redacția normei propuse la art. 15¹ alin. (5) din Legea nr. 547/2003, se va indica art. 4 alin. (4) lit. l) din Legea nr. 15285/1998 și nu art. 4 alin. (1) lit. l) după cum este indicat, iar la art. XV în redacția propusă la art. 4 alin. (9) lit. d) din Legea nr. 1585/1998 se va exclude referința la lit. m) (categoria de părinte, inclusiv adoptiv, care exercită în mod efectiv creșterea și educarea a patru și mai mulți copii, pentru perioada în care cel puțin un copil are vârsta de până la 18 ani de la art. 4 alin. (4) lit. m) al Legii nr. 1585/1998).

Director general

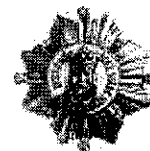
Ion DODON

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.198
Tel.: (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/8009 din 19.05.2023

La nr. 18-69-4921 din 10 mai 2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

copie: **Cancelaria de Stat**

Prin prezenta, cu referire la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”) (număr unic 335/MMPS/2023), comunicăm următoarele.

Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei.

În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) al Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.

Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.

Urmare celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.05.19 15:05:43 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 29-69-4834

Chișinău

05.05.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

La nr. 12/1462 din 27 aprilie 2023

Urmare a examinării analizei de impact asupra conceptului reformei Sistemului de Asistență Socială „Restart” și a proiectului de lege conex „Cu privire la modificarea unor acte normative”, conform prevederilor pct.11 subpct. 2¹) lit. a) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019, comunicăm următoarele.

Analiza impactului a fost elaborată în vederea executării acțiunii 13.30 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023, care vizează reforma Structurilor Teritoriale de Asistență Socială (STAS), inclusiv finanțarea serviciilor sociale din bugetul de stat, care are ca obiectiv sporirea accesului la servicii sociale de calitate a populației.

Reforma prevede reorganizarea STAS prin crearea unui sistem desconcentrat cu două niveluri: nivelul superior, reprezentat de Agenții Teritoriale de Asistență Socială (ATAS) în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale (MMPS) și nivelul inferior, reprezentat de subdiviziunile teritoriale de asistență socială, în subordinea ATAS. Respectiv, autorul propune crearea ATAS în subordinea directă a MMPS prin derogare de la prevederile art.14 alin.(6) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.

În acest sens, menționăm că, Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate stabilește cadrul instituțional al administrației publice centrale de specialitate și reglementează regimul general al activității acesteia, principiile fundamentale de organizare și funcționare a administrației publice centrale de specialitate, precum și normele legale.

Totodată, învederăm că unul din dezideratele expuse în Strategia de

reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.126/2023 este raționalizarea și eficientizarea sistemului administrației publice centrale în corespundere cu cadrul de reglementare unitar, coerent și transparent.

Prin urmare, sub aspect conceptual, reieșind din cele expuse, precum și din prevederile privind unitatea administrației publice centrale și principiile generale de organizare și funcționare a administrației publice centrale de specialitate, statuate în art. 3 și art.4 din Legea nr.98/2012, ținând cont de particularitățile de organizare și funcționare a structurilor organizaționale din sfera de competență a ministerelor, considerăm judicios reconsiderarea opțiunii de completare cu alin.(4) a art.13 din Legea asistenței sociale nr.547/2003.

În același context, propunerea de modificare a alineatului (2) la art.15 din Legea nr.547/2003 urmează a fi corelată cu prevederile art.7 lit.b) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, respectiv luarea deciziei asupra modului de organizare și funcționare, structurii și efectivul-limită ale structurilor organizaționale din sfera de competență a ministerelor, reprezintă una din împuternicirile Guvernului.

Secretar general al Guvernului

/semnat electronic/

Artur MIJA

Digitally signed by Mija Artur
Date: 2023.05.12 13:48:50 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

*Ex.: Olessea Luchian
Tel.: 022-250-130
e-mail: olessea.luchian@gov.md*

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 29-69-5047

Chișinău

13.05.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

La nr. unic 335/MMPS/2023

Urmare a examinării proiectului hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)”, reiterăm obiecțiile expuse în *avizul Cancelariei de Stat cu nr.29-69-4834 din 05 mai 2023*, referitoare la respectarea principiilor generale de organizare și funcționare a administrației publice centrale de specialitate și a modului de organizare și funcționare ale structurilor organizaționale din sfera de competență a ministerelor.

Subsidiar, enunțăm că, anterior prezentării proiectului pentru examinare în ședința Guvernului, autorul urmează să ajungă la un consens în privința tuturor obiecțiilor expuse de către toți participanții la procesul de avizare, care au fost acceptate parțial sau neacceptate, în conformitate cu procedura prevăzută la pct.203-231 din Regulamentul Guvernului.

Secretar general al Guvernului

/semnat electronic/

Artur MIJA

Digitally signed by Mija Artur
Date: 2023.05.13 08:29:11 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

*Ex.: Olesca Luchian
Tel.: 022-250-130
e-mail: olesca.luchian@gov.md*

Casa Guvernului,
MD-2012, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

E-mail:
cancelaria@gov.md